

ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΔΡΩΜΕΝΟ ΣΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Δώρα Δελλαπόρτα, κοινωνιολόγος

2ο ΓΕΛ Αγ. Παρασκευής

2015

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΗΣ 28^{ης} ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Μικρό φωτογραφικό αφιέρωμα σε σημαντικούς φωτογράφους της περιόδου 1940- 44 (Λ. Ακερμανίδης, Β. Παπαϊωάννου, Κ. Μπαλάφας, Σ. Μελετζής)- έκθεση φωτογραφίας στην είσοδο του σχολείου.

Μετά την παράδοση της σημαίας και την απονομή αριστείων και βραβείων, παρουσιάζεται σύντομο (5΄) βίντεο με τις εξελίξεις στην Ευρώπη και κυρίως στη Γερμανία λίγο πριν την έναρξη του Β΄ παγκοσμίου πολέμου.

(στη σκηνή υπάρχουν δύο τραπέζια και μερικές καρέκλες, δεξιά το καφενείο και αριστερά τραπέζι κάποιου αστικού σπιτιού - φώτα μόνο στη σκηνή)

ΜΕΡΟΣ 1^ο : Ο ΠΟΛΕΜΟΣ

Σειρήνες - Ακούγεται ο εκφωνητής του ραδιοφωνικού σταθμού να ανακοινώνει την έναρξη του πολέμου.

(σ΄ αυτό το σημείο και ενώ δεν έχει ακόμη τελειώσει ο εκφωνητής, μπαίνουν από τα παρασκήνια ή από τις θέσεις των θεατών άνθρωποι, αγόρια με στρατιωτικό δίκωχο καπέλο και ντουφέκι στον ώμο και κορίτσια, αναστατωμένοι αλλά και με μια χαρά. Μόλις τελειώσει ο εκφωνητής αρχίζουν να μιλάνε όλοι μαζί, αλλά ο καθένας στην παρέα του. Καλό ταξίδι, να προσέχεις, να ντύνεσαι καλά, με τη νίκη κα, αγκαλιάζονται, φιλιούνται. Στη συνέχεια αποχωρούν προς τα παρασκήνια, αλλά μένουν στην σκηνή 3 άντρες στο καφενείο -φορούν τα καπελάκια τους, κρατούν εφημερίδες της εποχής, πίνουν τον καφέ τους και 3 γυναίκες στο σπίτι όπου μπροστά τους έχουν εφημερίδες, ρούχα και ίσως κάποια πλέκει τη φανέλα του στρατιώτη)

Αγόρι 1 : (εφημερίδα Καθημερινή) (διαβάζει τρεις τίτλους και ένα μικρό απόσπασμα από το άρθρο :το στυλέτο) 29 Οκτωβρίου 1940. Η Ελλάς ευρίσκεται από χθες εις πόλεμον με την Ιταλίαν. Το έθνος, σύσσωμον, μνήμον των παραδόσεών του, εις τας επάλξεις. Ο εθνικός στρατός, μαχόμενος ηρωικώς εις τα ελληνοαλβανικά σύνορα, αμύνεται, μετ΄ επικού θάρρους, του πατρώου εδάφους..... Τον πόλεμον αυτόν δεν τον εζητήσαμεν, δεν τον προκαλέσαμε, δεν τον ηθελήσαμεν. Μας επεβλήθη. Μας επεβλήθη κατά τον χυδαιότερον, κατά τον σκισιότερον τρόπον.

Κορίτσι 1 : (εφημ. Ελεύθερο Βήμα) (διαβάζει τον τίτλο και ένα μικρό απόσπασμα από το άρθρο : η ηρωική μας άμυνα και επίσης την έκκληση) 2 Νοεμβρίου 1940. Η ελληνική άμυνα εις το ηπειρωτικόν μέτωπον, καταπλήσσει τον κόσμον με την επιμονή, τον ηρωισμό και την επιτυχία της. Η κοινή γνώμη όλων των εθνών στρέφεται με θαυμασμόν προς τον ελληνικόν στρατόν, τον οποίον εμψυχώνουν αι υψηλότεραι πολεμικαί αρεταί. (μικρή παύση και μετά απευθυνόμενη στις άλλες γυναίκες:) Ακούστε κι αυτό! Οι επιθυμούντες να προσφέρωσι μάλλινα είδη, κουβέρτες, γάντια, πουλόβερ, φανέλες και οτιδήποτε άλλο δια τους μαχόμενους στρατιώτας μας, παρακαλούνται όπως παραδίδωσι ταύτα εις τα γραφεία της φανέλας του στρατιώτου, Κριεζώτου 12.

Αγόρι 2 : (εφημ. Έθνος) (διαβάζει τον τίτλο με ενθουσιασμό) 19 Νοεμβρίου 1940. Ο στρατός μας εκτοπίζει τους Ιταλούς από τα τελευταία ερείσματα των , εις Μοράβαν.

Αγόρι 3 : (εφημ. Ακρόπολις) (διαβάζει τον τίτλο με μεγαλύτερο ενθουσιασμό, μπορεί από τον ενθουσιασμό να σηκωθεί και από την καρέκλα του) 23 Νοεμβρίου 1940. Η κυανόλευκος κυματίζει από χθες εις την Κορυτσά. Ο, ατάκτως φεύγων και πυρπολών τα πάντα, εχθρός σφυροκοπείται συνεχώς.

Κορίτσι 2 : (διαβάζει διαφημίσεις θεατρικών επιθεωρήσεων) Θέατρον Ολύμπια, Κάθε μέρα η ωραιότερα θεατρική επιθεώρηση : «Αθήναι - Ρώμη και φεύγουμε»,

Στο θέατρο Κοτοπούλη , «Ο πόλεμος στα μετόπισθεν», ένα συναρπαστικό θεατρικό έργο που γοητεύει, συγκινεί και χαλυβδώνει όσους βρίσκονται στα μετόπισθεν.

Θέατρον Βρεττανία , ο θίασος του Βασίλη Αυλωνίτη παρουσιάζει την επιθεώρηση : «Κορόιδο Μουσολίνι», τραγουδά η Σοφία Βέμπο. Σήμερα δυο παραστάσεις 4-6 και 6-8

Τραγούδι: Βάζει ο Ντούτσε τη στολή του ή Κορόιδο Μουσολίνι ή Πω πω τι έπαθε ο Μουσολίνι!

Power point φωτο από την έναρξη του πολέμου και χαρούμενες από το μέτωπο

(Στην σκηνή μπαίνει ο φωτογράφος κρατώντας τη μηχανή του)

Φωτογράφος Μεγαλοκονόμου:

Ήμουν, θυμάμαι, στην πρώτη γραμμή. Είχαμε τραβήξει ένα πάρα πολύ καλό θέμα από μια εξόρμηση στην οποία είχαμε νικήσει. Μ' αυτό ήθελα να βάλω τα πράγματα στη θέση τους. Διότι, στην Αθήνα, που γλεντούσε και τραγουδούσε, δεν επέτρεψαν ποτέ να προβληθεί ταινία ή να δημοσιευτεί φωτογραφία με σκοτωμένους. Στο πεδίο της μάχης, όμως, έκοβαν τα πόδια των στρατιωτών που πάθαιναν κρουπαγήματα από τα κρύα και τα χιόνια και τα πετούσαν μαζί με τις αρβύλες. Έβαλα, λοιπόν, δυο τρία μουλάρια να περπατήσουν στην πρώτη γραμμή, που δίναμε τις μάχες. Η μόνη αμαρτία ήταν ότι τα έβαλα σε μέρος με πολύ χιόνι. Τα μουλάρια ήταν βυθισμένα στο χιόνι, μισοπεθαμένα, ανίκανα να αντιδράσουν.

Μετά από μερικές μέρες, με κάλεσε ο στρατηγός Δουρέντης. Γυάλισα τις αρβύλες μου, ξυρίστηκα και πήγα περήφανος, γιατί νόμιζα ότι θα μου έδιναν παράσημο. «Εσύ είσαι ο Μεγαλοκονόμου, ο φωτογράφος; Θα σε περάσω από στρατοδικείο». Μας είχαν απαγορεύσει, βλέπεις, να φωτογραφούμε ή να κινηματογραφούμε τέτοιες σκηνές οι φωτογραφίες και οι κινηματογραφικές ταινίες από το μέτωπο στην Αλβανία, ήθελαν πρόσωπα γελαστά, που επελαύνουν νικηφόρα, αλλά, δυστυχώς ο πόλεμος δεν είναι έτσι...

Ο Μανόλης Μεγαλοκονόμου είχε σταλεί, όπως και πολλοί άλλοι φωτογράφοι, στο μέτωπο, από το Υπουργείο, για να απαθανάτισει τις νίκες του στρατού μας. Αυτά τα είπε αργότερα σε εκδήλωση προς τιμήν του και βράβευση του το 1989.

Κορίτσι 3 : («Γράμμα από το μέτωπο» Γιάννης Ρίτσος) (Η γυναίκα αφήνει το πλεκτό της πιάνει αργά ένα φάκελο και βγάζει από μέσα ένα γράμμα, το γράμμα του παιδιού της. Το διαβάζει αβίαστα, χωρίς μελοδραματισμούς, σα να είναι ένα γράμμα κι όχι ένα ποίημα στο οποίο τονίζουμε ομοιοκαταληξίες, και ίσως όχι όλες τις στροφές)

Μητέρα μου, όταν φτάσαμε εδώ πέρα

στη φωτιά, στην αντάρα, στη φοβέρα
καθένας μας κι από 'να φυλαχτό
κρατούσε κρεμασμένο στην καρδιά του
κι αφήναμε το στήθος ανοιχτό
στα πυρωμένα νύχια του θανάτου.

Μάνα, μας τρώει η λάσπη, η ψείρα, η βρώμα
λίγνεψε και καμπούριασε το σώμα,
μας τρώει τα σπλάχνα ο φόβος του θανάτου
μερόνυχτα κλειστοί μες στο αμπρί,
δεν είδαμε από τότε αυγή λαμπρή,
σα σκουλήκια στα βάθη του μνημάτου.

Μάνα, σου γράφω βιαστικά, στο πόδι
Σήμερα θλιβερό βγάλαμε ξόδι
Σκοτώθηκαν πεντ έξι σ ένα αμπρί
- Όλοι είκοσι μέχρι εικοσιπέντε χρόνων-
Στην ώρα πάνω που ήταν για γαμπροί
Κι έχω μες την καρδιά μου τόσο πόνο!

Στεγνό είναι το παγούρι μου, σταγόνα
Νερό δυο μέρες. Κόβονται τα γόνα
Σαν το τσαρούχι η γλώσσα μου κολλά
Και το ξερό σα φλόγα καίει λαρύγγι
Δεν ξέρω, κάτι μέσα μου κυλά
Σα χείμαρρος και τη γροθιά μου σφίγγει

Μας ρίχνουν στη φωτιά και υπολογίζουν
Παράσημα τη ζωή μας και γιομίζουν
Με το αίμα την κοιλιά τους τη χοντρή
Και σκέφτομαι - πώς να στο πω , μητέρα
Μην είναι τούτοι, αλήθεια, οι μόνοι οχτροί
κι η σκέψη αυτή με τρώει νύχτα μέρα.

Μην πεις ότι τρελάθηκα- είναι κι άλλοι
Πολλοί που σκέφτονται έτσι.
Τη μεγάλη βδομάδα, που εσείς βάφατε αυγά,
Εμείς σ αυτή την ίδια σκέψη πάνω
Μιλούσαμε ως το σούρουπο σιγά.
Μητέρα, πια δεν ξέρω τι να κάνω.

Τραγούδι : Ο στρατιώτης ή ο Έφεδρος υπαξιωματικός

Power point : εικόνες από τον πόλεμο, τραγικές.

ΜΕΡΟΣ 2^ο : Η ΚΑΤΟΧΗ

Σειρήνες - Ραδιοφωνικό ανακοινωθέν : οι Γερμανοί εισβάλλουν στην Αθήνα.

(σταδιακά όσο ακούγεται το ανακοινωθέν βγαίνουν στην σκηνή όλοι και στέκονται σε διάφορα σημεία τυχαία. Επίσης δυο Γερμανοί στρατιώτες τους επιτηρούν. Προσοχή στην αντίθεση συναισθημάτων που θα φαίνεται από τη στάση του σώματος και την έκφραση του προσώπου. Έλληνες θλιμμένοι και μαζεμένοι σωματικά - Γερμανοί αγέρωχοι σκληροί.

Στη συνέχεια, διάσπαρτα καθώς είναι τα παιδιά, το καθένα «πετά» την ατάκα του. Σημαντικό να μην ακολουθείται μια αναμενόμενη σειρά για να υπάρχει στον θεατή το στοιχείο του αναπάντεχου που θα τον κρατήσει σε εγρήγορση και να μην ανοίξει το κινητό του να παίξει. Σημαντικό, επίσης, είναι ότι δεν κρατά κανείς σκονάκι και όταν μιλά τονίζει κάθε λέξη του , χαρίζει απλόχερα στον ακροατή αυτό που έχει να πει.)

Ανακοίνωση 1 : *(διαβάζει το Ελεύθερο Βήμα) (διαβάζει τους δυο πρώτους τίτλους) 28 Απριλίου 1941. Τα γερμανικά στρατεύματα εισήλθον χθες την πρωίαν εις Αθήναν και Πειραιά. Η σημαία με τον αγκυλωτόν σταυρόν υψώθη επί της Ακροπόλεως.*

Ανακοίνωση 2 : *Η τριπλή φασιστική κατοχή από Γερμανούς, Ιταλούς και Βούλγαρους καταλήστεψε τον πλούτο του ελληνικού λαού, που αντιμετώπιζε πια πρόβλημα επιβίωσης. Στην Αθήνα, χιλιάδες ήταν οι άνθρωποι που πέθαιναν στους δρόμους από την πείνα.*

Ανακοίνωση 3 : *Με τον πληθωρισμό να καλπάζει, τα φτηνά μεροκάματα και γενικά την διαλυμένη οικονομία, παρουσιάστηκε το φαινόμενο της μαύρης αγοράς. Μαυραγορίτες αισχροκερδούσαν σε βάρος των συνανθρώπων τους, οι οποίοι αντάλλασαν ένα ντενεκέ λάδι με μια λίραένα κόσμημα..... ένα σπίτι.*

(σ' αυτό το σημείο, με το που ξεκινά η ανακοίνωση, κάποιος ντυμένος ύποπτα: καμπαρντίνα, καπέλο και κρατώντας έναν ντενεκέ λάδι, συναντιέται με κάποιον/α άλλον/η που του δίνει ένα κόσμημα, ή και ένα συμβόλαιο σπιτιού και παίρνει τον ντενεκέ. Δίνουν στο κοινό την εικόνα σιωπηλά, χωρίς κανένα σχόλιο)

Ανακοίνωση 4 : Μπλόκα σε διάφορα σημεία της πόλης, διώξεις Ελλήνων πατριωτών, βασανιστήρια, ομαδικές εκτελέσεις στην Καισαριανή, στο Χαϊδάρι, δυστυχώς και με τη βοήθεια ντόπιων συνεργατών τους.

(σ' αυτό το σημείο με το που ξεκινά η ανακοίνωση, κάποιος φορά μια μαύρη κουκούλα και δείχνει με το χέρι του κάποιον άλλον. Έρχεται ένας Γερμανός και τον συλλαμβάνει, τον παίρνει μέσα - στα παρασκήνια.)

Ανακοίνωση 5 : Ανάμεσα σ' αυτούς που βρήκαν φρικτό θάνατο ήταν πολλές γυναίκες αγωνίστριες της Εθνικής Αντίστασης : Ηλέκτρα Αποστόλου : την βασάνιζαν μέρες ολόκληρες για να μαρτυρήσει τα μυστικά του αγώνα. Την βασάνισαν μέχρι την τελευταία της πνοή.

Ηρώ Κωνσταντοπούλου: την σκότωσαν με δεκαεπτά σφαίρες..... όσα και τα χρόνια της.

Λέλα Καραγιάννη : Η «Μπουμπουλίνα» της Κατοχής, εκτελέστηκε μετά από βασανιστήρια της ίδιας και των 5 παιδιών της. Πολλές άλλες αγωνίστριες είχαν τον ίδιο τραγικό θάνατο.

(ίσως φωτογραφίες τους στο ΡΡ)

Ανακοίνωση 6 : Έκαιγαν ολόκληρα χωριά χωρίς έλεος : Διαβατά, Ριτσώνα, Κάνδανος, Κοντομαρί, ... Δίστομο..... Καλάβρυτα

Μαρτυρία από Καλάβρυτα 1 (κορίτσι) (πλησιάζει λίγο προς αυτόν/η που είπε τη λέξη Καλάβρυτα και σαν να την/τον κοιτά ή μετά κοιτά απροσδιόριστα σα να θυμάται και πραγματικά θυμάται κάτι επώδυνο.)

Φτάσαμε στο σχολείο. Γύρω γύρω πάνοπλοι Γερμανοί στρατιώτες. Ανεβήκαμε τα πέτρινα σκαλιά. Δυο Γερμανοί χώριζαν τους άντρες από τα γυναικόπαιδα. Ο παππούς μου κρατώντας με σφιχτά από το χέρι , προχώρησε με υπόδειξη του Γερμανού, προς την αίθουσα του σχολείου που συγκέντρωναν τους άντρες. Την τελευταία στιγμή έτρεξε ξοπίσω του η μάνα μου και του φώναξε: «Πατέρα τι το θες το παιδί μαζί σου; Πώς θα τα φέρεις βόλτα;»

Με «άρπαξε» κοντά της και ο παππούς προχώρησε μόνος του. Δεν τον ξανάδα.....

Κάποια στιγμή μας έπνιξαν οι καπνοί, μας είχαν βάλει φωτιά να μας κάψουν ζωντανούς.

Μέσα στον πανικό αρκετές μανάδες πέταγαν τα μωρά τους έξω από τα παράθυρα για να σωθούν. Όλες μαζί σπρώξαμε την πόρτα του σχολείου με τόση δύναμη που αναγκάστηκε ο σκοπός να απομακρυνθεί. Πτεταγόμασταν έξω κύματα κύματα. Πανικός, φωνές, κλάματα, τρέχαμε, σπρώχναμε για να γλιτώσουμε..... Αυτή που δε γλίτωσε ήταν η κυρά Κρίνα.... Την ποδοπατήσαμε. περάσαμε όλοι πάνω από το σώμα της. (τραγικό)

Μαρτυρία από Καλάβρυτα 2 (αγόρι) (πλησιάζει λίγο προς αυτόν/η που είπε τη λέξη Καλάβρυτα και προς την γυναίκα της πρώτης μαρτυρίας, σαν να την κοιτά ή μετά κοιτά απροσδιόριστα σα να θυμάται και πραγματικά θυμάται κάτι επώδυνο.)

Μόλις άρχισαν τα πυροβόλα να μας βαράνε, έπεσα κάτω μπρούμυτα. Δε με βρήκε σφαίρα. Ήμουν ζωντανός. Για μερικά λεπτά οι ριπές θέριζαν τον κόσμο. Πασαλείφτηκα αίματα. Δίπλα

μου κάποιοι βογκούσαν, σε λίγο ξεκίνησαν κι άλλοι πυροβολισμοί. Ήταν οι χαριστικές βολές. Γύρισα ανάσκελα, δεν ήθελα να με χτυπήσουν πιασώπλατα. Είδα τον Γερμανό από πάνω μου, έτοιμο να με πυροβολήσει. Του έριξα μια βαριά ελληνική βρισιά, μου έριξε έναν πυροβολισμό. Με βρήκε κοντά στο δεξί μάτι. Πλημμύρισα στο αίμα, όμως δεν έχασα τις αισθήσεις μου. Δεν κουνιόμουν, περίμενα να τελειώσουν οι πυροβολισμοί. Όταν σιγουρεύτηκα ότι φύγανε, σηκώθηκα. Τι να δω; Στρώμα τα πτώματα. Ξεκίνησα για το λαγκάδι να πλυθώ. Πάταγα πάνω σε πτώματα. Δεν κοίταζα κάτω, για να μη βλέπω ποιους πατάω.

(καθώς αρχίζει το τραγούδι αποχωρούν όλοι από τη σκηνή αργά. Μπαίνουν στα παρασκήνια, για να αφήσουν χώρο και για το power point)

Τραγούδι: Μη με ρωτάς ή της Δικαιοσύνης Ήλιε

Power point : φωτο από κατοχή, εκτελέσεις κα που τελειώνει με τη φράση: Αυτός που αγωνίζεται μπορεί και να χάσει. Αυτός που δεν αγωνίζεται έχει ήδη χάσει. Μ. Μπρεχτ

ΜΕΡΟΣ 3° : Η ΑΝΤΙΣΤΑΣΗ

Οι σαλταδόροι

(με την ολοκλήρωση του τραγουδιού, δυο Γερμανοί μπαίνουν στη σκηνή και κουβαλούν μια καρότσα με τρόφιμα. Κρατούν ένα μεγάλο φακό. Αφήνουν την καρότσα στη μέση περίπου της σκηνής, ενώ στη γωνία εμφανίζονται ένα τσούρμο (3) ξυπόλυτα αγόρια, με κοντό παντελόνι)

Αγόρι 1 : Δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτε.

Γιώργης : Γιατί φεύγετε ρε; Εδώ έχει ψωμί η δουλειά!

Αγόρι 2 : Ψωμί έχει, χωρίς τους Γερμανούς.

Γιώργης : Θέλετε να τους τραβήξω την προσοχή εγώ;

Αγόρι 3 : Πώς ρε; Δεν βλέπεις ότι είναι δύο; Θα μας μπαγλαρώσουν στο τάκα τάκα.

Γιώργης : Εγώ είμαι μάγκας και θα δείτε πώς θα ξηγηθώ!

(παίρνει μια γόπα από κάτω, πηγαίνει στον Γερμανό που κρατά τον φακό και προσπαθεί να ανάψει τη γόπα)

Γερμανός 1 : Was ist los ? (τι συμβαίνει;)

Γιώργης : Feuer, camarad, feuer! (φογιαρ καμαραντ, φογιαρ - φωτιά, σύντροφε, φωτιά)

Γερμανός 2 : Feuer, хахаха! Feuer. хахахаха! Kommen!

«το ημερολόγιο της εκτέλεσης» μαρτυρίες ανθρώπων που έζησαν το γεγονός

Από το βιβλίο του Ξενοφώντα Φιλήρη : «Οι σαλταδόροι του Βύρωνα», βιβλίο αυτοβιογραφικό

(τον κοροϊδεύουν, γελάνε, ενώ εκείνος ρίχνει κλεφτές ματιές πίσω τους, όπου τα τρία παλικαράκια έχουν αδειάσει την καρότσα και έχουν κλέψει όλα τα τρόφιμα. Όταν τελειώνει η δουλειά τους του κάνουν νόημα και φεύγουν)

Γιώργης : Nix gut feuer, nix!

Γερμανός 1 : (βγάζει έναν αναπτήρα και ανάβει τη γόπα (και καλά, όχι στ αλήθεια) χαχαχαχα! Idiot!

Γιώργης : Dankensen, Camarad! (και φεύγει από την αντίθετη πλευρά)

(Οι Γερμανοί γυρίζουν να βρουν την καρότσα τους και την βρίσκουν άδεια. Καταλαβαίνουν τι έγινε και εκνευρίζονται. Δεν ξέρουν προς τα πού να τρέξουν)

Γερμανός 1 : hier (εδώ) δείχνει προς το μέρος του Γιώργη)

Γερμανός 2 : Nein, da! (δείχνει προς το μέρος των παιδιών) Goren! (παλιόπαιδα)

(Φεύγουν τρέχοντας από τη σκηνή παίρνοντας και την καρότσα τους)

Ρεμπέτικο
τραγούδι της
κατοχής του
Μιχάλη
Γενίτσαρη

(Ακούγεται απόσπασμα (μια στροφή) από ένα τραγούδι της εποχής («Ο σαλταδόρος») για τους σαλταδόρους και στο PP μερικές φωτο από τους σαλταδόρους για να δοθεί το χρονικό περιθώριο να ηρεμήσει η σκηνή, και ίσως ο Σέβας της επόμενης σκηνής ρίχνει και έναν χορό αντρικό.)

Η απεργία

(Στο σπίτι κάθονται η Ειρήνη και η Ζωή. Μπαίνει αλαφιασμένος, σε εγρήγορση, ο Σέβας ή μπαίνουν τα κορίτσια και βρίσκουν τον Σέβα που μόλις έχει τελειώσει το χορό)

Σέβας : Γεια σας

Ειρήνη: Καλώς τον. Καιρό έχουμε να σε δούμε. Δε δουλεύεις σήμερα;

Σέβας : Βιαζόμουν νάρθω να σας πω τα νέα μου. Ύστερα από τόσους μήνες, λες κι ανασαίνω.

Ζωή : Τι έγινε; Βρήκατε λεφτά; Τρόφιμα;

Σέβας : όχι, όχι, η δικιά μου η φιλοσοφία δε μοιάζει με τη δικιά σου. Υπάρχουν άλλες αξίες που έρχονται πρώτες.

Ζωή : Για πες μου μία.

Σέβας : Αποφασίσαμε στο εργοστάσιο να απεργήσουμε.

Ειρήνη : Μα πώς είναι δυνατόν;

Σέβας : Το αποφασίσαμε. Το υφαντουργείο τόχουν επιταγμένο οι Ιταλοί. Έχουνε βάλει Έλληνες, δικούς τους φυσικά, κάτι καθάρματα και μας κάνουνε κουμάντο. Δουλεύουμε σα ζώα. Το συσσίτιο που μας δίνουν είναι αισχρό. Προχθές τα ρεβίθια ήταν σκουληκιασμένα. Τέτοια ήταν η αγανάκτησή μας που αναποδογυρίσαμε το καζάνι. Βγάλαμε αμέσως μια επιτροπή από 3 εργάτες. Πήγαν στον διευθυντή και παραπονέθηκαν, εκ μέρους όλων των εργατών. Τους απέλυσε και τους τρεις. Γι αυτό κάνουμε απεργία. Θα απαιτήσουμε... (τον κόβει απότομα)

Ειρήνη : Μα τρελαθήκατε;

Σέβας : Δε θα καθίσουμε με σταυρωμένα τα χέρια να μας εξοντώσουνε.

Ειρήνη : Μα εσύ ο ίδιος το είπες. Πίσω από τους Έλληνες είναι οι Ιταλοί, οι Γερμανοί, μόλις σηκώσετε κεφάλι θα σας τσακίσουν.

Σέβας : Όχι Ειρήνη, κάνεις λάθος. Αν δε σηκώσουμε κεφάλι, τότε είναι που θα μας τσακίσουν. Είναι η μόνη μας ελπίδα. Οι άνθρωποι πεθαίνουν από την πείνα, το πῆρες είδηση; Αν δεν αγωνιστούμε θα πεθάνουμε όλοι. Κι αυτό το τελευταίο; Θα κάνουν επιστράτευση, θα μαζέψουν δηλαδή όλα τα νέα παιδιά και θα μας στείλουν στη Γερμανία να δουλέψουμε αναγκαστικά στα εργοστάσιά τους.

Ζωή : Διαφωνώ μαζί σου. Δεν μπορείτε να τα βάλετε με το θεριό. Η μόνη μας ελπίδα είναι οι Σύμμαχοι. Πρέπει να αντέξουμε ώσπου να φτάσει η ευλογημένη μέρα της νίκης.

Σέβας : Αργεί ακόμη. Πρέπει εμείς να τους πολεμήσουμε.

Ζωή : Πολεμούν. Όσοι πρόλαβαν να φύγουν πολεμούν τους Γερμανούς στο πλευρό των Συμμάχων.

Σέβας : Στην Ελλάδα ίσως πολεμούσαν καλύτερα.

Ζωή : Καμένη Σέβα, πώς θα πολεμούσαν; Με το μαχαίρι της κουζίνας; Ή με το ξύλινο τουφέκι;

Σέβας : Πρέπει να καταλάβετε, Έχουμε μια δύναμη στα χέρια μας : τη δουλειά μας. Αν όλοι απεργήσουμε τι θα κάνουν;

Ειρήνη : Θα σας τουφεκίσουν.

Σέβας : Όλους;

Ειρήνη : Κι αν ακόμη εσείς τα καταφέρετε, δεν πρόκειται να σώσετε την Ελλάδα.

Σέβας : Το παράδειγμά μας θα το ακολουθήσουν κι άλλοι.

Ειρήνη : (κουνώντας το κεφάλι) Ο κόσμος φοβάται.

Σέβας : Εμείς, οι εργάτες, δεν έχουμε τίποτε να φοβηθούμε.

(χαφετά με κούνημα του χεριού και αποχωρεί)

Από το βιβλίο της Ζωρζ Σαρρή :
«Όταν ο ήλιος», βιβλίο
αυτοβιογραφικό, καθώς και η
ίδια ήταν αγωνίστρια της
Εθνικής Αντίστασης.

Οι προκηρύξεις

(δεν προλαβαίνει καλά καλά να φύγει ο Σέβας και μπαίνουν 4 κορίτσια συζητώντας. Μπορούν και τα δυο κορίτσια Ζωή και Ειρήνη να κοιτάζουν με απορία και να ενσωματωθούν τελικά στην παρέα)

Άννα : Τι να γράψουμε;

Ελένη : Η Ηλέκτρα θα γράψει τα συνθήματα.

Άννα Μαρία : Μπράβο! Εσύ είσαι γραμματιζούμενη και θα τα φτιάξεις όμορφα! Όχι ορνηθοσκαλίσματα σαν την άλλη φορά.

Άννα : Την άλλη φορά βαστούσα τον πήχη με το χαρτόνι και πήγαινα μπροστά. Όταν φτάσαμε στην Κομαντατούρα, προχώρησα και στάθηκα έξω από τη μεγάλη πόρτα, φάτσα στο σκοπό με το

κράνος και την ξιφολόγη. Πρώτη φώναξα : «Θέλουμε το ψωμί μας». Αμέσως βγήκε στο παράθυρο ένας γαλονάς, ύστερα ένας άλλος κι άλλος..... Θυμάστε;

Ηλέκτρα (Δανάη) : Τότε, όλες μαζί οι γυναίκες, έτσι από μόνες μας, χωρίς να τόχαμε αποφασίσει από πριν, αρχίσαμε να φωνάζουμε : «Θέλουμε το ψωμί μας». Τρεις στρατιώτες βγήκαν από την Κομαντατούρα, μας έσπρωξαν με τα τουφέκια, αντισταθήκαμε, καρφώσαμε τα πόδια στο δρόμο και , μόνο όταν άρχισαν να μας χτυπάνε, υποχωρήσαμε.

Ελένη : «Κλέφτες» αυτό θα γράψουμε. «το ψωμί των παιδιών μας θέλουμε»

Άννα Μαρία : Όχι καλύτερα να γράψουμε : «Έξω από την πατρίδα μας οι φασίστες», «Λευτεριά στο λαό».

Ελένη : Να τα γράψουμε και τα δυο.

Άννα : Ναι να τα γράψουμε και τα δυο.

Ηλέκτρα: Να γράψουμε κάτι και για τα σκελετωμένα παιδάκια που σέρνονται στο δρόμο. «Ψωμί, ζωή για τα παιδιά μας».

Άννα Μαρία : Ωραία λόγια ! ωραία γράμματα!

(Μπαίνει τρέχοντας ο Δημήτρης)

Δημήτρης : Σας έφερα κι άλλες προκηρύξεις. Να ξεκινήσουμε όλοι μαζί να ειδοποιήσουμε όσους μπορούμε, να μαζευτούμε πολλοί. Έτσι μόνο θα πετύχει η διαδήλωση. Πάμε.

(Φεύγουν όλοι μαζί : Άννα, Ελένη, Δημήτρης κατεβαίνουν από τη δεξιά τους σκάλα και Άννα Μαρία, Ζωή, Ειρήνη από την αριστερή σκάλα. Κατευθύνονται προς το κοινό και πετάνε τις προκηρύξεις. Εκτυπώνουμε πραγματικές προκηρύξεις της εποχής που βρίσκουμε στο διαδίκτυο. Θα γίνει ένας ψλοχαμός, μπορεί και κάποιοι να γελάσουν αλλά εμείς δεν χαμπαριάζουμε είμαστε σοβαροί/ες. Η Δανάη πισωγυρίζει γιατί ξέχασε κάποιες προκηρύξεις κι εκεί εμφανίζονται οι Γερμανοί και την συλλαμβάνουν αφού κάνει μια ελαφρά κίνηση αντίστασης. Την έχουν πιάσει δεξιά και αριστερά από τα χέρια και ακολουθεί η στιχομυθία:)

Γερμανός : Πώς σε λένε;

Ηλέκτρα: Ελληνίδα.

Γερμανός : Πού κάθεις;

Ηλέκτρα : Στην Ελλάδα.

Γερμανός : Τι δουλειά κάνεις;

Ηλέκτρα: Υπηρετώ τον ελληνικό λαό.

Λόγια της αγωνίστριας της Εθν. Αντιστ. Ηλέκτρας Αποστόλου, νεαρό κορίτσι που την εκτέλεσαν αφού την βασάνισαν.

Από το βιβλίο της Ζωρζ Σαρρή : «Όταν ο ήλιος», βιβλίο αυτοβιογραφικό, καθώς και η ίδια ήταν αγωνίστρια της Εθνικής Αντίστασης.

(την οδηγούν μέσα και μετά από ένα δευτερόλεπτο που δεν συμβαίνει τίποτε ακούγεται ένας πυροβολισμός.)

Power point : « Όταν ο λαός βρίσκεται μπροστά στον κίνδυνο της τυραννίας διαλέγει ή τις αλυσίδες ή τα όπλα » (ΕΑΜ) και ακολουθούν εικόνες από την αντίσταση στο βουνό με αναφορά στις αντιστασιακές οργανώσεις, στον Γοργοπόταμο και στην Ελεύθερη Ελλάδα.

Τραγούδι : Ήρωες

ΜΕΡΟΣ 4^ο Η ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ

Αγόρι : (διαβάζει την εφημερίδα «Ελληνικό Αίμα», κρατά και τον «Ταχυδρόμο») 12 Οκτωβρίου 1944. Η Αθήνα ανοχύρωτος πόλις. Οι τελευταίοι 200 Γερμανοί αποχωρούν την Κυριακή. Τότε θα εισέλθουν τα βρετανικά στρατεύματα.

(ακούγεται μουσική και συγχρόνως τα παιδιά που προηγουμένως είχαν κατέβει στο κοινό επανέρχονται ζωηρά και ίσως με πολύχρωμα μαντήλια, με ελληνικές σημαίες, και ανεβαίνουν στη σκηνή. Από τα παρασκήνια επίσης βγαίνουν οι υπόλοιποι και τα αγόρια (Έλληνες) φέρνουν και τα όπλα τους και τα σωριάζουν στο κέντρο της σκηνής - συμβολική πράξη της αναγκαστικής παράδοσης των όπλων μετά την παρέμβαση των Άγγλων, γεγονός που αποτέλεσε και την αφορμή για την έναρξη του εμφυλίου πολέμου που ακολούθησε. Γι αυτό κλείνουμε με το παρακάτω τετράστιχο, που το ερμηνεύει η Ηλέκτρα: εμφανίζεται εκεί που όλοι είναι χαρούμενοι και μιλάνε ο ένας με τον άλλον («επιτέλους απελευθέρωση», «φύγαν και οι τελευταίοι Γερμανοί» κα) έρχεται από τα παρασκήνια η Ηλέκτρα και στέκεται μπροστά τους. Όλα τα παιδιά σιωπούν και τότε απαγγέλλει τους τρεις στίχους από το ποίημα του Μ. Αναγνωστάκη: «Πόλεμος»)

Τότε, Θυμάσαι, που μου λες: Ετέλειωσεν ο πόλεμος!

Όμως ο Πόλεμος δεν τέλειωσεν ακόμα.

Γιατί κανένας πόλεμος δεν τέλειωσε ποτέ!

Μανόλης Αναγνωστάκης

(Εδώ θα κλείσουμε με το κείμενο που θα συνδέει το παρελθόν με το παρόν, με έμφαση στον φασισμό και τις φασιστικές συμπεριφορές και νοοτροπίες σήμερα. Απόψεις, συνοδευόμενες και από φωτο, αν θέλουν, που έχουν γράψει τα ίδια τα παιδιά και έχουμε συζητήσει μαζί)

Εθνικός Ύμνος

Διάρκεια : 50' περίπου